

BMJ Updates: przeglądaj albo przeszukuj aktualne doniesienia w Twojej dziedzinie

Jan Brożek

BMJ Updates: browse or search current evidence in your speciality

Praktykujący lekarz¹ powinien być na bieżąco z aktualnymi doniesieniami w jego dziedzinie. Zwykle stara się znać aktualne podręczniki i wytyczne postępowania, ale wiedza w nich zawarta jest najczęściej „spóźniona” o kilka miesięcy (w najlepszym wypadku), a zwykle nawet o kilka lat. Wymagania środowiska lekarskiego i coraz częściej także pacjentów skłaniają nas do czytania aktualnych oryginalnych doniesień z badań klinicznych i stosowania ich wyników w codziennej praktyce, nie czekając, aż informacja ta trafi do podręczników. Zatem, zapracowany lekarz najchętniej czytałby tylko te artykuły, które bezpośrednio dotyczą jego praktyki i są wiarygodne, czyli odpowiadają standardom współczesnej nauki, a ich wyniki z dużym prawdopodobieństwem odzwierciedlają prawdziwy efekt danego postępowania (np. nowego leku, udoskonalonej techniki chirurgicznej lub metody diagnostycznej). Aby to osiągnąć, lekarz może zaprenumerować od kilkunastu do kilkudziesięciu czasopism i poświęcać kilkanaście do kilkudziesięciu godzin miesięcznie na ich czytanie, krytyczną ocenę metodyki opisywanych badań, a następnie zapoznanie się z ich wynikami. Kłopot w tym, że nikt z nas nie ma ani możliwości prenumerowania kilkudziesięciu czasopism, ani czasu na ich przeglądanie. Tutaj przyszła nam z pomocą grupa osób z Wydziału Epidemiologii Klinicznej i Biostatystyki na uniwersytecie McMaster w Kanadzie, wsparta przez wydawnictwo *British Medical Journal*. Stworzyli oni nieodpłatną usługę dostępną w Internecie pod nazwą: Bmjupdates⁺ (<http://bmjupdates.mcmaster.ca/>) (Ryc. 1).

Usługa Bmjupdates⁺ jest nieodpłatna i dostępna w języku angielskim. Jest to spis aktualnych doniesień z badań klinicznych i przeglądów systematycznych. Nie byle jaki to spis! Grupa metodologów (nazwijmy ich „specjalistami w zakresie *evidence-based medicine*”) przegląda na bieżąco ponad 140 najważniejszych czasopism

medycznych², wybiera badania kliniczne i przeglądy systematyczne oraz ocenia prawidłowość ich metodyki. Badania, które spełniają określone kryteria wiarygodności³, są następnie wysyłane do kilku lekarzy każdej specjalności, której dane badanie może dotyczyć. Lekarze ci oceniają doniesienie pod względem przydatności w praktyce klinicznej (*relevance*) i nowości informacji (*newsworthiness*)⁴. Tak wybrane aktualne, wiarygodne i ocenione artykuły są gromadzone w internetowej bazie danych. Zwykle można je tam znaleźć już w parę dni po ich ukazaniu się drukiem lub, co dziś znacznie częstsze, na stronach internetowych danego czasopisma medycznego.

BMJ Updates informuje nas o ukazaniu się danego artykułu, o jego wiarygodności, nowości informacji, przydatności klinicznej wyników i zamieszcza odnośniki do streszczeń w PubMed albo do pełnych tekstów, jeżeli są dostępne bezpłatnie w Internecie (Ryc. 2). Aby przeczytać pełny tekst artykułu w czasopiśmie, do którego trzeba mieć subskrypcję, musimy skorzystać z biblioteki medycznej, która je prenumeruje.

Jak skorzystać z BMJ Updates?

Najpierw musimy się zarejestrować (*register*) i założyć własne konto – podać swoje imię i nazwisko, adres *email*⁵, specjalność i adres placówki, w której pracujemy, oraz wybrać nazwę użytkownika i hasło (te dwa ostatnie warto gdzieś zapisać, bo będą nam potrzebne do ustawienia preferencji, np. dotyczących interesujących nas dziedzin medycyny, przydatnych podczas wyszukiwania w bazie

II Katedra Chorób Wewnętrznych
Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego
ul. Skawińska 8, 31-066 Kraków

¹ W tym artykule używam określenia „lekarz”, a nie „lekarka lub lekarz” dla uproszczenia i przejrzystości tekstu. Gdybyż to starania o równe traktowanie osób różnej płci były tak proste, jak wstawienie tu i ówdzie kilku zwrotów „lekarka lub lekarz”...

² Lista czasopism przeglądanych przez zespół Bmjupdate⁺ jest dostępna pod adresem: <http://bmjupdates.mcmaster.ca/JournalsList.asp>

³ Szczegółowe kryteria metodyczne, które muszą spełniać artykuły, aby zostały uwzględnione w Bmjupdate⁺, wymienione są po adresem: <http://ebm.bmj.com/cgi/content/full/12/6/161>

⁴ Zarówno przydatność w praktyce klinicznej, jak i nowość informacji oceniane są w 7-stopniowej skali, której wyjaśnienie znajduje Czytelnik pod adresem: <http://bmjupdates.mcmaster.ca/CutOffTipsPopUp.asp>

⁵ Bmjupdates⁺ nie wysyła żadnych materiałów promocyjnych i nie udostępnia naszych danych osobom trzecim – nasz adres email jest potrzebny, abyśmy mogli otrzymywać powiadomienia o interesujących nas nowych doniesieniach medycznych, oczywiście jeżeli wyrazimy na to chęć.

Ryc. 1. BMJ Updates pomaga w zapoznawaniu się na bieżąco z aktualnymi doniesieniami w różnych dziedzinach medycyny

Article # 7 of 793 articles			Next Previous Hits Save
Quasar Collaborative Group, et al. <i>Adjuvant chemotherapy versus observation in patients with colorectal cancer: a randomised study</i> . Lancet. 2007 Dec 15;370(9604):2020-9.			
Read the Abstract (PubMed) ...			
RATED BY DOCTORS IN	RELEVANCE	NEWSWORTHINESS	COMMENTS
Gastroenterology	■■■■■■□ 6 of 7	■■■■■■□ 5 of 7	View
Oncology - General	■■■■■■□ 6 of 7	■■■■■■□ 4 of 7	View
Surgery - Gastrointestinal	■■■■■■□ 6 of 7	■■■■■■□ 6 of 7	
Oncology - Gastrointestinal	■■■■■■□ 6 of 7	■■■■■■□ 6 of 7	View
E-Mail this article to a friend			
Abstract			
<p>BACKGROUND: The aim of the QUASAR trial was to determine the size and duration of any survival benefit from adjuvant chemotherapy for patients with colorectal cancer at low risk of recurrence, for whom the indication for such treatment is unclear. METHODS: After apparently curative resections of colon or rectal cancer, 3239 patients (2963 [91%] with stage II [node negative] disease, 2291 [71%] with colon cancer, median age 63 [IQR 56-68] years) enrolled between May, 1994, and December, 2003, from 150 centres in 19 countries were randomly assigned to receive chemotherapy with fluorouracil and folinic acid (n=1622) or to observation (with chemotherapy considered on recurrence; n=1617). Chemotherapy was delivered as six 5-day courses every 4 weeks or as 30 once-weekly courses of intravenous fluorouracil (370 mg/m²) with high-dose (175 mg) L-folinic acid or low-dose (25 mg) L-folinic acid. Until 1997, levamisole (12 courses of 450 mg over 3 days repeated every 2 weeks) or placebo was added. After 1997, patients who were assigned to receive chemotherapy were given fluorouracil and low-dose folinic acid only. The primary outcome was all-cause mortality.</p>			

Ryc. 2. Każda pozycja w BMJ Updates zawiera informacje o nowości informacji i przydatności klinicznej wyników, wraz z komentarzami lekarzy w określonych dziedzinach medycyny, streszczenie badania, oraz odnośnik do streszczenia w PubMed (MEDLINE)

Ryc. 3. Szybkie przeszukiwanie doniesień skatalogowanych przez BMJ Updates

Ryc. 4. Opcje zaawansowane pozwalają precyzyjnie dostosować przeszukiwanie do potrzeb użytkownika

danych lub przy personalizacji powiadomień otrzymywanych za pośrednictwem poczty elektronicznej).

Z Bmjupdates⁺ możemy korzystać w dwojaki sposób: albo przeszukiwać bazę artykułów, kiedy poszukujemy informacji o określonym sposobie postępowania u chorych, albo co jakiś czas (np. raz w miesiącu) przeglądać tytuły ostatnio opublikowanych badań, kiedy chcemy być na bieżąco z aktualnymi doniesieniami w naszej dziedzinie. Co zrobić, kiedy w wirze codziennej pracy nie pamiętamy, aby regularnie zajrzeć na stronę BMJ Updates? Dla tych z nas autorzy usługi również przygotowali

ułatwienie: możemy zgłosić chęć otrzymywania powiadomień o nowych badaniach naukowych w interesującej nas dziedzinie za pomocą poczty elektronicznej.

Przeszukiwanie

Jeżeli jesteśmy zainteresowani szczególnym problemem klinicznym (np. rak jelita grubego albo zatorowość płucna) lub rodzajem leczenia (np. lekiem, techniką operacyjną, dietą, itp.) możemy użyć ich nazw jako słów kluczowych i przeszukiwać zbiór artykułów, w których słowa te

Ryc. 5. Okresowe przeglądanie ostatnio opublikowanych artykułów z interesujących nas dziedzin pozwala być na bieżąco z postępem wiedzy klinicznej

występują. W BMJ Updates dostępne są artykuły publikowane od 2002 roku. Przeszukiwanie artykułów możemy ograniczyć do interesujących nas dziedzin medycyny (p. dalej), zaznaczając „Use My Clinical Disciplines”, albo skorzystać z przeszukiwania zaawansowanego, naciskając „Click here for a more detailed search” (Ryc. 3).

Opcja przeszukiwania zaawansowanego pozwala ograniczyć przeszukiwanie do interesującej nas dyscypliny lub kilku dyscyplin (Ryc. 4). Aby wybrać więcej niż jedną dyscyplinę należy je zaznaczać myszką, jednocześnie trzymając cały czas wciśnięty klawisz „Control” (w komputerach Apple – klawisz „Option”). Ponadto możemy przeszukiwanie ograniczyć do określonej kategorii artykułów, traktujących o leczeniu i zapobieganiu, poprawie jakości opieki zdrowotnej, diagnostyce, rokowaniu, itd. Tu również możemy wybrać kilka opcji, trzymając wciśnięty klawisz „Control”. W końcu możemy określić, czy interesują nas tylko doniesienia oryginalne czy jedynie przeglądy systematyczne, czy też oba rodzaje artykułów, wybierając właściwą opcję w polu „Select Type of Article”.

Przeglądanie

Artykuły spełniające określone przez nas kryteria możemy przeglądać w dwojaki sposób: albo na stronie internetowej, naciskając „My Alerts” (Ryc. 5), albo zgłaszając chęć otrzymywania powiadomień o interesujących nas artykułach za pośrednictwem poczty elektronicznej. O tym, jakie kryteria mają spełniać artykuły, które zobaczymy po naciśnięciu „My Alerts” albo otrzymamy w poczcie elektronicznej, możemy zdecydować sami (Ryc. 6), ustalając:

Personalised alert settings

NOTE: You will begin to receive new alerts as soon as we find articles that fit your interests. Meanwhile, please feel free to [Search](#) the database for articles of interest or review the [Featured Article](#) or [Headlines](#).

Enable alerts (remove check mark to disable alerts)

Patient Population (NB:For multiple selections please hold Ctrl key)

- Neonates
- Pediatrics
- Adolescents
- Adults
- Geriatrics
- All

Disciplines (NB:If you want more than one discipline please hold Ctrl to select multiple lines.)

- Emergency Medicine
- General Practice(GP)/Family Practice(FP)
- GP/FP/Anesthesia
- GP/FP/Obstetrics
- GP/FP/Mental Health
- Occupational and Environmental Health
- General Internal Medicine-Primary Care(US)
- Hospital Doctor/Hospitalists
- Internal Medicine (or see subspecialties below)
 - Allergy and Immunology
 - Cardiology
 - Dermatology
 - Endocrine
 - Gastroenterology
 - Genetics
 - Geriatrics
 - Hematology/Thrombosis
 - Infectious Disease
 - Tropical and Travel Medicine
 - Intensivist/Critical Care
 - Nephrology
 - Neurology
 - Oncology - General
 - Oncology - Breast
 - Oncology - Gastrointestinal
 - Oncology - Gynecology
 - Oncology - Hematology
 - Oncology - Lung
 - Oncology - Palliative and Supportive Care
 - Oncology - Pediatric
 - Oncology - Genitourinary

Email Alert Frequency: Weekly

Cut off scores for alerts: Relevance: 4 Newsworthiness: 5

[Help for setting scores](#) [What do these scores mean?](#)

Please submit initial profile or changes to your profile (ie, click the submit button at the bottom of the My Profile page), prior to seeking help for setting scores.

Ryc. 6. Sami możemy ściśle ustalić, które artykuły znajdują się w powiadomieniach otrzymywanych za pośrednictwem poczty elektronicznej

- jaką dziedziną lub dziedzinami medycyny jesteśmy zainteresowani (np. problemami ogólnymi dotyczącymi chorych hospitalizowanych, intensywną opieką i ogólnie onkologią, tak jak pokazano na przykładowej rycinie);
- jak często chcemy otrzymywać powiadomienia za pośrednictwem poczty elektronicznej (dostępne opcje to: nigdy, codziennie, co 2, 3, 4, 5, 6 dni albo raz w tygodniu);
- jaki próg przydatności w praktyce klinicznej (*relevance*) i nowości informacji (*newsworthiness*) musi być osiągnięty, aby artykuł znalazł się na przygotowanej dla nas liście.

Podsumowanie

Usługa Bmjupdates⁺ powinna spełnić oczekiwania wszystkich, którzy chcą na bieżąco śledzić postęp badań klinicznych w swojej dziedzinie i integrować ich wyniki z dotychczasową wiedzą, aby móc wybrać dla pacjentów najlepsze w ich sytuacji postępowanie. Z pewnością usługa Bmjupdates⁺ przyda się także tym, którzy chcą szybko znaleźć zestawione aktualne i wiarygodne badania dotyczące określonego problemu klinicznego, rokowania, metod diagnostycznych lub sposobu leczenia.

Zalety i niedoskonałości usługi BMJ Updates

Zalety:

- rzetelna selekcja informacji pod względem wiarygodności,
- możliwość wstępnej selekcji pod względem przydatności klinicznej i nowości informacji,
- możliwość dostosowania wielu funkcji do własnych potrzeb i preferencji,
- dostęp do pełnych tekstów wybranych artykułów,
- nieodpłatna.

Niedoskonałości:

- dostępna jedynie w języku angielskim.

Dr med. Jan Brożek

II Katedra Chorób Wewnętrznych
Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego
ul. Skawińska 8, 31-066 Kraków
i
Polski Instytut Evidence Based Medicine
ul. Krakowska 41, 31-066 Kraków
email: brozek@mp.pl